

Welke maatregelen worden genomen:

- Zorgvuldig bemesten
- Stikstofboekhouding per perceel
- Water bij de mest
- Mest scheiden
- Drijfmest in rijbemesting mais
- Op tijd stoppen met mest uitrijden
- Passende N-vorm: Ureum, ammonium of nitraat
- Wisselteelt, 60-20-20

Welke maatregelen worden genomen:

Groenbemester in/na mais
 Bodemverbetering
 met compost, maaisel enz.
 Beperken grondbewerking
 Andere gewassen
 Intelligent beregenen, druppelirrigatie
 Klei in Zand
 Gebruik zeoliet, kleimineralen

Toelichting stikstof bodemoverschot

Achtergrond stikstof bodemoverschot:

Bron: KringloopWijzer

Resultaat van netto stikstof aanvoer – stikstof afvoer

Alle aanvoer wordt 100% meegerekend

Waar staan we nu, N-Bodemoverschot KLV:

Droogte heeft grote invloed op
KLV resultaten ('17/'18/'19)

N-Bodemoverschot is gedaald

HOE voldoet aan de
max. N-Bodemoverschot.

In 't Klooster een lagere
max. N-norm

Toelichting bodem stikstof N30 en N90

Achtergrond N30 en N90 grondmonsters:

Aanwezige, opneembare stikstof
in de laag 0-30 of 0-90 per ha

Norm afhankelijk van:

- Grondsoort
- Grondwaterstand
- Gewas

MESTZAK

<u>GRASLAND MESTZAK</u>	<u>2019</u>	<u>2020</u>	<u>Vershil</u>
Eindtotaal	86.7	76.5	10.3
Gewogen gemiddelde norm	114.8	120.7	
Uitslag tov norm	76%	63%	84%

Waar staan we nu, Metingen N90 bodem:

Gem: 2019 85% en 2020 80% t.o.v. N-norm

Grasland 20% reductie; bouwland 3% reductie;
gem. 7% reductie

HOE 11% reductie; Dinxperlo 9% reductie,
Klooster in 2019 geen meting

Mestzak 63% van de N-norm,
reductie van > 10%

Welke maatregelen verdienen extra aandacht:

Drijfmesttoepassing meer naar het voorjaar

Beperken kunstmest bij droogte (grasland)

Water bij de mest

Op scheurland geen bemesting

Strakker teeltplan: 60-20-20

Voorkom 1 jaar bouwland tussen gras

Scherper en gericht bemesten, met name bouwland

Intelligent beregenen: gras in het voorjaar, mais in de zomer,
toepassen druppelirrigatie

Verder beperken grondbewerking, met name in het najaar.

Op peil houden pH en calciumbeschikbaarheid

Akkerbouw:

In totaal 8 akkerbouwers betrokken bij Waterwijs Boeren

Grote uitdaging om het bodemoverschot te verminderen

Eerste resultaten N-90 met 44 % reductie is een enorme stap vooruit:

Vooral gericht op experimenteren, inzicht geven in het effect en daarop anticiperen

Akkerbouw maatregelen:

Uitvoeren van Verisscan: aanpassing bemesting
Wijzigingen in het bouwplan, betere afstemming bemesting op gewasbehoefte, andere gewassen, inzet van groenbemesters

Meer aandacht voor bodem: niet kerende grondbewerking, opheffen storende lagen en verbeteren organische stof.

Optimaliseren vruchtwisseling: afwisseling diep en minder diep wortelende gewassen (meer graangewassen)

Inpassen nieuwe technieken beregening, bodembewerking

Extra aandacht voor bemesting huurpercelen

Aansluiten bij de praktijk maar stip aan de horizon

Conclusies:

Het is nog te vroeg om eind conclusies te trekken

Positieve ontwikkeling:

N90 en N-Bodemoverschot gaan naar beneden!

Droogte en aanvoer organische stof beïnvloeden de cijfers

Gemiddelde N90 zit op 93% van de N-norm
en kent een verbetering van 7 %

Grote verschillen in N90. Deze zijn verklaarbaar en bieden kansen voor verbetering.

Conclusies:

Grasland is duidelijk gunstiger dan bouwland.

Wel is de ontwikkeling op bouwland positief

Bij droogte is bouwland kwetsbaar, mede door de lagere N-norm
HOE zit dicht bij het doelbereik, Dinxperlo en 't Klooster hebben
afgelopen jaar stappen vooruit gezet en laten een dalende lijn zien.

Vooraf bij de akkerbouwgroep enorme stappen vooruit gemaakt.

Het is technisch mogelijk de doelen te halen

Ook De Marke laat zien dat het in droge jaren, met tegenvallende
opbrengst, een flinke opgave is.

Er is meer tijd nodig!

Dank voor uw aandacht!